

Uttalelsen nedenfor inngår som del av publiseringen på internett av "Om Stortingets behandling av barnevernsspørsmål i 1995-96".

Nettadresse:

<https://www.mhskanland.net/page47/MHS-Barnevernet-Stortinget-1995-96/index.html>

22. april 1996

Rudolf Schlaug

Overlege i psykiatri (svensk)

Mange års engasjement i barnevernsspørsmål, spesielt i saker der det er fremsatt påstander om seksualovergrep.

Flere artikler om slike emner. Bok om psykiatrisk lovgivnings rettshistorie.

Vært oppnevnt som lekdommer.

*

8/2 1996

Bästa Professor Marianne Haslev Skånland!

Dina initiativ i bl.a. barnevern känns som glimtar av ljus i ett komplett mörker. Att man inte i Norge tagit lärdom av Bjugn. Lika litet som vi i Sverige tagit intryck av de många fall där man med säkerhet dömt oskyldiga.

Jag sänder nu några funderingar kring temat. Min text innehåller ingenting som inte sagts, och sagts bättre, av Kleivius, Hane, Westerberg och andra.

Jag menar alltså att det jag skrivit endast skall uppfattas som ett allmänt understöd i kampanjen men det är i dess nuvarande form inte i det skicket att det skall spridas. Egentligen hade jag velat göra en ingående analys av rättsförhållandena (jag har intresserat mig för medicinsk juridik en hel del ehuru ej jurist; varit verksam som lekman domare.).

Jag kommer att följa fortsättningen så gott det går!

Många hälsningar !

Rudolf Schlaug

14.2.96:
Allikevel fått tillåtelse til å bruke det spesielt til stortingsrepresentantene som har fremmet Dolevment 8:17 (1995-96)
"Barnevern i tillitskrise". Men ved innsendingen til Stortinget blir det offentlig tilgjengelig uansett, så også fått tillatelse til generell offentliggjøring.
(MHS)

1. Mina erfarenheter av socialtjänstens verksamhet rörande barn omfattar tiden omkring 1950 fram till dagens datum. Jag tror mig konstatera att missförhållanden uppstått och utvecklats från 70-talets början. I samband med "incesthysterin" har en katastrofal försämring inträtt.

(Jag är medveten om att min erfarenhet inte är heltäckande och det är möjligt eller rent av troligt att det förekommer gott arbete också. När missförhållandena är så stora som de nu iakttagna och några påtagliga åtgärder för att minska eller avlägsna dessa inte kan ses, bör en total-kritik vara berättigad.)

2. Jag föreställer mig att grunden till missförhållandena är att söka i ideologiskt-politiska strömningar, som satt sin prägel på lagstiftning, utbildning av socialarbetare och ett tilltagande förfall av jurisdiktion. En ovetenskaplig psykologi genomsyrar samtliga dessa faktorer.

3. Familjen, som sedan urminnes tider utgjort stommen i samhället, på gott och ont, har systematiskt destruerats så långt det varit möjligt i strid mot djuptliggande mänskliga, intuitiva och biologiskt förankrade strukturer. Exempel är att äktenskapet förlorat, berövats, sin "priviligierade" situation juridiskt. Man har strävat att "likställa" samlevnadsformer t.ex. genom att stifta lagar som ger "samboförhållanden" en näst intill med äktenskap identisk juridisk ställning. (Inget ont om "sambo-" eller "särbo-" livsformer. I själva verket en av de få verkliga framstegen i förhållanden mellan könen, men som aldrig staten skulle ha lagt sig i så länge det endast rörde sig om en man och en kvinna och inga barn. Ett stort tema som inte skall beröras här vidare.)

Man gick sedan vidare och åstadkom omöjligheter för kvinnan att ägna sig åt "hem och barn" under de år hon så önskade. Ett genomgripande lagförslag om att "föräldrarna äger inte sina barn" genomtrufades genom ett ensidigt framhävande av att en del familjer skadar sina barn. Ingen ställde frågan "vem äger barnen om inte föräldrarna?" Svaret blev i realiteten "samhället", en omskrivning för "socialtjänsten". Föräldrar

hålls inte underättade om deras barns förhållanden i daghem och skola när personalen börjar misstänka "sexövergrepp", t.ex. Föräldrar har föga att säga till om val av skola eller daghem. En frånskild far (någon gång mor) har ingen som helst möjlighet att påtala missgrepp från socialtjänst etc.

4. Inför socialtjänsten är föräldrar helt hjälplösa. I en kritisk skildring av förhållandena i Öst-Tyskland (DDR) beskrivs den "idealiska medborgaren" som ett värnlöst väsen (isolerad och skräm), lydigt och utsatt för möjligheten av utpressning, utan individualitet (utan självförtroende och utan utsikt till framgång av egen kraft). Om socialtjänsten får för sig, genom den obligatoriska angiveriplikten eller på annat sätt, att ett barn är utsatt för risken av incest har en förälder ingen möjlighet att värja sig mot socialtjänstens initiativ. En "misstänkt" far grips av polisen på initiativ av soc, han tvingas flytta hemifrån efter dekret av soc, föräldrarna åläggs att låta skilja sig annars omhändertar soc barnen. En "misstänkt familj" håller tyst, vågar inte anlita advokat eller någon god vän som förespråkare. Varje antydning till olydnad krossas. Om ett barn "placeras" (vilket ord!) i främmande "hem" och längtar hem genomdriver soc att "umgänget" med "bioföräldrarna" tunnas ut eller förhindras helt. En förälder som visar självförtroende och önskan att av egen kraft lösa eventuella problem ådrar sig socialtjänstens, d.v.s. socialsekreterarnas misshag. Dessa exempel är från min egen erfarenhet. Liknande har skildrats av Siv Westerberg och Bo Edvardson och behöver egentligen inte upprepas.

5. Stöd för dessa övergrepp finns i lag. Det är, sägs det, socialnämnden som beslutar. Men all makt är delegerad (ett favorituttryck när det gäller att skapa maktfullkomliga småpåvar-byråkrater) till tjänstemännen och i praktiken till den enskilde socialsekreteraren. Den nämnd som sätter sig upp mot tjänstemännen får det inte lätt. Nå, länsstyrelsen och dess sociala avdelning skall ju ha översynen över socialtjänsten? Där sitter emellertid samma sorts socialarbetare och hennes (i regel en kvinna?) chef, landshövdingens makt är helt nereroderad.

6. Rättssäkerheten är helt tryggad, därför att socialnämndernas beslut skall underställas, domstol. Visst händer det någon gång att domstolen går emot soc men i regel avfärdas invändningar snabbt och besluten fastställs.

Vad värre är: Socialtjänsten är i praktiken överordnad domstolarna, de allmänna domstolarna. Blir en man friad från anklagelser om "incest", bekymrar det inte soc det bittersta. "Barnets bästa" som endast soc förstår, kräver att domstolens beslut ignoreras. Siv Westerberg har ju beskrivit en hel del om detta. Mina erfarenheter är av samma slag. Som läkare har jag inte sällan haft möjlighet att kringgå den annars strikta sekretess, som omger soc:s agerande.

[Rudolf Schlaug,
psykiater]
(MHS)